

JEDANAESTO PJEVANJE

(33. dan. Nastavak)

Mrtvačko carstvo.

9. Jednodnevni put k Okeanu i Kimercima. 1—23.

A kad dođemo k lađi, kad k morskoj dođemo vodi,
Onda najprije lađu u pūčinu rinemo divnu,
Jedra i katarku tad jednakòbokōj dignemo lađi,
Zatim u lađu ovce upustismo, onda i sami
5 Uđosmo žalosti puni te bujne ronjasmo suze.
Vjetar izà lādē naše mrkòkljunē zgodan nam pošalje
Boginja strašna Kirka ljepòkosā sa glasom ljudskim,
Neka nam nadima jedra i prijatelj bude nam dobar.
A kad već sprave sve uredismo po lađi crnoj,
10 Sjedosmo, à vjetar tada i krmar krenuše lađu
Čitav je brodila dan, a jedra joj naduta bjehu.
Utone sunce, i svī se po redu zamrače puti.
Lađa nam nađe međe Okèana dubokih struja;
Zemlja je tamo i grad Kimérānā, koji su mrakom
15 Ōbavīti i maglom; žarkovito nikada sunce
Lučama svojim na njih ne gledī, ni òndā, kad gōre
Ono uzlazit stane sa zemlje na zvjezdano nebo,
Ni ondā, kad se k zemlji s nebesa naginje dolje,
Nego strahovita noć nad jadicima širi se tima.
20 Onamo dođosmo s lađom i pristasmo, à ondā ovce
Uzevši uzduž struje okèanskē pođosmo svi mi,
Dokle ne dođosmo k mjestu, kud Kirka nam rekla je doći.

10. VII. doživljaj: U mrtvačkom carstvu. 23—332.

A. Priprave za pitanje mrtvih. 23—50.

25 Ondje žrtve pridrže Perimēd i s njīm Euriloh.
A ja oštri mač od bedra povučem i tada
Jamu iskopam lakat dugāčku u šir i u dulj,
Okolo jame svima mrtvacima izlijem žrtvu,
Najprije mednoga pića, a zatim slatkoga vina,
Nāpokōn vode, i svē to obāsūh bijelim brašnom.

30 Mnogo obricah mrtvim slabòmoćnim, da ću im kravu
 Najbolju jãlovicu, na Itaku kada se vratim,
 U kući žrtvovati i lomaću napunit dobrim.
 Jošte napóse obećah, Tirèsiji žrtvovat da ću
 Crna crncata ovna, što dika je našega stada.
 35 Pošto se već naobricah i molbama kad se namòlih
 Silnim mrtvacem, tad ovcu i ovna nad jamom onom
 Zakoljem; crna krvca potèčē, ì dūše tada
 Pokojnih ljudi odòzdō iz Ereba kupit se stanu,¹
 Nevjeste i mladići, mnogòtrpni tàkōder starci,
 Nježne djevojčice dođu, što srce im skoro postráda,
 40 Dođu, koje je nekad mjedòkovnō kopije probòlo,
 S krvavim oružjem dođu, što padoše nekad u boju;
 Dođu koji odáklē i nađu se cičeći strašno
 Okolo one jame, bljedoća me osvoji ì stráh.²
 Onda drugòvima svojim zapòvjedim te im prikrićim,
 45 Neka ogule ovna i ovcu, koje je ljuta
 Zaklala mjed, i nèk ih sažègū bogove moleć,
 Jakoga moleć Aída i užasnu Persefonēju,
 A ja oštri mać od svojega bedra povućem
 I sjednem tamo te prije Tirèsiju nego što pitah,
 50 Nikog mrtvaca ne pustih slabòmoćnog krvcu da pije.

B. Elpenor. 51—83.

Duša našega druga Elpénora najprije dođe,
 Jerbo pod zemljom on širokòstaznōm pokopan nè bī;
 Niti ga oplakav mi nit' sahraniv u dvorima njega
 Kirkinim ostavismo onako, jer hitnja nam bješe.
 55 Zaplaćem, kada ga vidim, i duša me za njim zabòlī,
 Besjedu započnem s njim i krilate prozborim r'jeći:
 »»Kako si ovamo došo, Elpénore, u mrak i tamu?
 Pješke si preteko mene, što brodim u lađi crnoj!««
 Tako mu rećem, a òn zalèlèčē, pa će mi reći:
 60 »»Zeusovo čedo, domišljat Odiseju, sine Laértov,
 Od boga suđenje ljuto i vino prèvarī mene
 Silno; u Kirkinim legoh u dvorma, al' sjetit se ne znah
 Dugim da stubama siđem, po kojima došao bijah,
 Već se premà njima s krova stropòštah, ì vrāt se odmah
 65 Prelomi meni u zglobu, i duša mi ode k Aídu.
 Nego tako ti onih, što nisu ti tu, već daleko,
 Tako ti žene i oca, što òdgojī tebe malèna,
 Tako Telèmaha tebi, kog òstavī jedinog doma —

¹ 25—37. Odisej gotovo od riječi do riječi ponavlja ono što nam je rekla Kirka u 10. pjev. st. 517—530; vidi o tom 2. pjev. st. 215—223.

² 38—43. Ti će stihovi biti poslije umetnuti jer stoje u protivurjeću s daljim prikazivanjem; ovdje se sjene muževa i žena pojavljuju zajedno, dok prema st. 225—232 i 337—567 dolaze odijeljene jedne od drugih, i jer bestjelesne sjene ne mogu imati ni oružja ni rana; osim toga je i strah Odisejev u st. 43. posve bezrazložan.